

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УХВАЛЕНО

Вченою радою Рівненського
державного гуманітарного університету
«26» квітня 2018 р.

Протокол № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Рівненського державного
гуманітарного університету

проф. Постолювський Р. М.
«26» квітня 2018 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 «Освіта/Педагогіка»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	012 «Дошкільна освіта»,
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ	013 «Початкова освіта»
(ДОДАТКОВІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ)	
КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр дошкільної освіти, вихователь дітей раннього та дошкільного віку, вчитель початкової школи

I. Преамбула.

1. Освітньо-професійна програма бакалавра галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» розроблена кафедрою педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т. І. Рівненського державного гуманітарного університету до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти. Внесено «24» квітня 2018 р., протокол № 4

2. Введено в дію наказом ректора Рівненського державного гуманітарного університету від «21» травня 2018 р. № 86-01-01 як тимчасовий документ до введення Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта».

3. Введено вперше.

4. Розроблено проектною у складі:

керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Павлюк Тетяна Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент;

члени проектної групи:

Руденко Володимир Миколайович, доктор педагогічних наук, професор;

Горопаха Наталія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент;

Маліновська Наталія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент;

Марчук Галина Володимирівна, старший викладач;

5. Освітньо-професійна програма обговорена та схвалена на засіданні вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету.

Протокол № 4 від «26» квітня 2018 р.

Голова вченої ради РДГУ

 проф. Постолювський Р. М.

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність	012 «Дошкільна освіта»
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр дошкільної освіти, вихователь дітей раннього та дошкільного віку, вчитель початкової школи
Професійна(і) кваліфікація(ї) (тільки для регульованих професій)	–
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр дошкільної освіти, вихователь дітей раннього та дошкільного віку Спеціалізація 013 «Початкова освіта» вчитель початкової школи
Опис предметної області	<i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> дошкільне дитинство, гармонізація розвитку дитини, організація та забезпечення життєдіяльності дітей в дошкільних навчальних закладах різного типу і сім'ї з дітьми від першого до сьомого років життя. <i>Теоретичний зміст предметної області базується:</i> на поняттях – дошкільна освіта, виховання у дошкільному віці, навчання в дошкільному навчальному закладі, розвиток дітей дошкільного віку, провідний вид діяльності дітей дошкільного віку; на концепціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії, єдності свідомості, особистості і діяльності у розвитку дитини, єдності пізнання і спілкування, розвивальної освіти, формування розумових дій, виховуючого навчання, зони найближчого розвитку дитини, гри як провідного виду діяльності дитини; принципах гуманістичності, системності, культурологічності, індивідуальної диференційованості, особистісної орієнтованості, діяльності, перспективності, наступності щодо освіти і розвитку дітей дошкільного віку; технологіях творчого, здоров'язбережувального, розумового, мовленнєвого, морального, естетичного, сімейного, соціально-комунікативно спрямованого навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, організації ігрової і освітньої діяльності із застосуванням сучасних інформаційно-

	<p>комунікаційних і мультимедійних засобів.</p> <p><i>Цілі навчання</i> – підготовка фахівців до розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку в закладах системи освіти і сім'ї.</p> <p><i>Методи</i> – словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, ігрові, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні.</p> <p><i>Методики</i> – методики дошкільної освіти (за видами діяльності дітей дошкільного віку).</p> <p><i>Технології</i> – здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, ігрові, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, виховного спрямування, особистісно орієнтовані, діяльнісні, диференційованого навчання.</p>
Академічні права випускників	Можливе продовження освіти за ступенем вищої освіти «магістр» за спеціальністю 012 Дошкільна освіта або за іншими спорідненими спеціальностями.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов'язково)	<p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003: 2010) бакалавр дошкільної освіти може обіймати такі посади (за чинною редакцією Національного класифікатора професій):</p> <p>2332 – <i>Вихователь дошкільного навчального закладу</i></p> <p>5131 – <i>Гувернер</i></p> <p>2351.2 – <i>Вихователь-методист</i></p> <p>2332 – <i>Методист з дошкільного виховання</i></p> <p>3320 – <i>Фахівці з дошкільного виховання</i></p> <p>2320 – <i>Вчитель загальноосвітнього навчального закладу I ступеня (навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад»)</i></p> <p>2331 – <i>Вчитель початкового навчально-виховного закладу</i></p> <p>Згідно з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) бакалавр дошкільної освіти може обіймати такі посади:</p> <p>234 – <i>Primary School and Early Childhood Teachers</i></p>

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст, ступеня освіти молодший бакалавр ВНЗ становить 180 кредитів ЄКТС.

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення. 2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. 3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм. 4. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій та до проектної організації діяльності, до забезпечення безпеки діяльності власної та інших учасників освітнього процесу. 5. Здатність до вільного спілкування і співпраці державною та рідною мовами (усно і письмово). 6. Здатність створювати команду, мотивувати її членів та досягати спільних цілей.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). 2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими, навчання дітей раннього і дошкільного віку рідної і української (державної) мов. 3. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України). 4. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної та екологічно доцільної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі. 5. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності. 6. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку. 7. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку

	<p>дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).</p> <p>8. Здатність організовувати та проводити освітньо-виховну роботи з учнями початкової школи.</p> <p>9. Здатність аналізувати передовий педагогічний досвід початкової освіти і творчо впроваджувати його у свою роботу.</p>
--	--

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

<p>Знання (Зн)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін. 2. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби дошкільної освіти. 3. Розуміти, описувати й аналізувати явища з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій. 4. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами. 5. Розуміти і визначати способи використання у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку різних видів діяльності (ігрової, трудової, навчальної, художньої тощо). 6. Інтерпретувати зміст і вимоги державних документів та програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення. 7. Розуміти особливості застосування алгоритму професійних дій для організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах ДНЗ і сім'ї. 8. Розуміти особливості організації роботи з батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу. 9. Базові уявлення про планування освітньо-виховної роботи з урахуванням вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності. 10. Базові уявлення в галузі інформатики і сучасних інформаційних технологій. 11. Базові уявлення про специфіку управління системою виховання й освіти дітей в різних типах
---------------------------	--

	<p>дошкільних навчальних закладів.</p> <p>12. Розуміти своєрідність організації та застосування методів наукового дослідження у галузі педагогіки та психології.</p> <p>13. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби початкової освіти.</p> <p>14. Знати сучасні технології початкової освіти.</p> <p>15. Базові знання української мови, математики, природознавства, в обсязі, необхідному для освоєння методик початкової освіти.</p>
<p>Уміння (Вм)</p>	<p>1. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітньо-виховний процес ДНЗ.</p> <p>2. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ДНЗ і сім'ї.</p> <p>3. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.</p> <p>4. Визначати завдання і зміст навчально-виховної роботи з дітьми раннього та дошкільного віку на основі чинних програм дошкільної освіти.</p> <p>5. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.</p> <p>6. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p> <p>7. Застосовувати весь спектр психолого-педагогічних засобів для реалізації завдань національного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>8. Впроваджувати сучасні розвивальні та інформаційно-комунікаційні технології виховання і</p>

	<p>навчання в освітньому процесі дошкільного навчального закладу, передбачати їх освітній ефект та оцінювати досягнуту результативність.</p> <p>9. Добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.</p> <p>10. Здійснювати різні види планування в дошкільному навчальному закладі; добирати доцільні для реалізації завдань дошкільної освіти форми планів та розробляти конспекти різних форм освітньої діяльності з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей дітей, провідних чинників розвитку, основних принципів дошкільної освіти та вимог до навчання й виховання дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>11. Володіти технологіями дошкільної інклюзивної освіти; вміти організовувати групове й індивідуальне навчання і виховання дітей з особливими потребами.</p> <p>12. Вирішувати питання, пов'язані з організацією розвивального освітнього середовища початкової школи.</p> <p>13. Ефективно використовувати освітні технології, педагогічні методи та прийоми, засоби навчання в педагогічному процесі початкової школи.</p> <p>14. Раціонально та науково обґрунтовано організовувати самостійну роботу молодших школярів; правильно контролювати та оцінювати знання, вміння і навички учнів.</p> <p>15. Здійснювати гуманістичне виховання у процесі організації колективних виховних справ та на уроці.</p>
--	--

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми здобувачів освіти	атестації вищої	Атестація може здійснюватися у формі: <ul style="list-style-type: none"> - публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи; - та/або атестаційного екзамену (екзаменів);
Вимоги кваліфікаційної роботи (за наявності)	до	Кваліфікаційна робота зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» може виконуватися здобувачем ступеня бакалавра у формі дипломної роботи та захищатися під час державної атестації замість кваліфікаційного іспиту у порядку, встановленому Положенням про організацію освітнього процесу у Рівненському державному гуманітарному університеті.

	<p>Перелік тем дипломних робіт із спеціальності визначаються випусковою кафедрою на початку навчального року. Тематика дипломних робіт повинна бути безпосередньо пов'язана з узагальненим об'єктом діяльності фахівця відповідного освітнього рівня. Студенти мають право запропонувати на розгляд власну тему дипломної роботи. Керівниками дипломних робіт можуть бути професори, доценти, старші викладачі випускової кафедри, а також провідні фахівці виробничої сфери відповідної галузі. За результатом успішного захисту здобувач може отримати від екзаменаційної комісії рекомендацію для вступу в магістратуру для навчання за освітньо-науковою програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.</p>
<p>Вимоги до атестаційного/ єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів) (за наявності)</p>	<p>Кваліфікаційний іспит є комплексною перевіркою рівня відповідності компетентностей випускників освітньому стандарту спеціальності 012 «Дошкільна освіта» та включає питання з дошкільної педагогіки, методик дошкільної освіти, дитячої психології, а також з педагогіки та методик початкової освіти</p>
<p>Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)</p>	<p>Захист відбувається як публічна презентація кваліфікаційної роботи, на якій можуть бути присутніми представники інших навчальних закладів та / або роботодавці.</p>

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Рівненського державного гуманітарного університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Рівненського державного гуманітарного університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

9) інших процедур і заходів.

VIII. Вимоги професійних стандартів

Відсутні

IX. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

Стандарт вищої освіти базується на основі таких нормативних документів:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – : Режим доступу: <https://mon.gov.ua/.../bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf>

2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-1>

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1324-18>

4. Закон України «Про дошкільну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

5. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

6. Кваліфікаційні характеристики посад педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів та установ освіти [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України // Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів : Наказ Міністерства освіти і науки України № 665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8456/8457/468632/>

7. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

8. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді [Електронний ресурс] // Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/about>

9. Концепція розвитку інклюзивної освіти [Електронний ресурс] // Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання : Наказ МОН №912 від 01.10.10 р. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/

10. Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти [Електронний ресурс] / МОН України // Про затвердження галузевої Концепції розвитку

неперервної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/

11. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років : Проект [Електронний ресурс / Стратегічна дорадча група «Освіта» ; МОН України. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

12. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25.06.2013 № 344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

13. Про запровадження навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» : Лист Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України від 18.06.2012 № 1/9-456 / Міністерство освіти і науки; молоді та спорту України. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/

14. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі : Наказ МОН України від 31.12.2015 №1436 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/4897->

15. Класифікатор професій (КП) станом на 01.03.2015 р.
<http://buhgalter911.com/Res/Spravochniki/KlassifikProfessiy.aspx>

**Пояснювальна записка
до освітньої програми вищої освіти України**

Код та найменування спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Рівень вищої освіти перший рівень (освітньо-професійний) / шостий рівень (кваліфікаційний)

Спеціалізації (додаткові спеціальності) 013 «Початкова освіта»

Форма навчання денна або заочна

Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання 180 кредитів ЄКТС; 3 роки навчання

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст, ступінь освіти молодший бакалавр ВНЗ

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей дескрипторам НРК.

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК 1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.	Володіти базовими знаннями фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби дошкільної освіти.	Уміти аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітньо-виховний процес ДНЗ.	Пояснювати (описувати, інтерпретувати) і презентувати інформацію про явища із сфери навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку за відповідними психологічними і педагогічними категоріями.	Самостійно обирати спосіб упорядкування та демонстрації інформації про явища із сфери навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку.
ЗК 2. Здатність до самостійного пошуку,	Володіти базовими	Визначати завдання і	Пояснювати та аргументувати	Демонстрація особистої потреби у

<p>обробки та аналізу інформації з різних джерел, до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.</p>	<p>уявленнями в галузі інформатик и і сучасних інформаційних технологій. Розуміти своєрідність організації та застосування методів наукового дослідження у галузі педагогіки та психології.</p>	<p>зміст навчально-виховної роботи з дітьми раннього та дошкільного віку на основі чинних програм дошкільної освіти.</p>	<p>визначені перетворення у сфері розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку та напрямів їх удосконалення.</p>	<p>розширенні і оновленні інформації про зміст і способи здійснення розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку.</p>
<p>ЗК 3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.</p>	<p>Розуміти, описувати й аналізувати явища з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій.</p>	<p>Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ДНЗ і сім'ї.</p>	<p>Пояснювати, дискутувати про сутність проблеми із сфери розвитку, навчання дітей раннього та дошкільного віку і організувати її вирішення. Пояснювати свій вибір, доводити його доцільність на засадах морально-етичних і професійних норм.</p>	<p>Практикувати обговорення і дискутування щодо проблем з розвитку, навчання дітей раннього та дошкільного віку. Дотримуватись прийнятих рішень і нести відповідальність за їх результати.</p>
<p>ЗК 4. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій та</p>	<p>Інтерпретувати зміст і вимоги державних документів та програм</p>	<p>Здійснювати різні види планування в дошкільному</p>	<p>Пояснювати і презентувати доробки із складання педагогічних прогнозів і</p>	<p>Самостійно діяти у створенні умов для реалізації прогнозів і планів, залучати однодумців до їх виконання. Здатність</p>

<p>до проектної організації діяльності, до забезпечення безпеки діяльності власної та інших учасників освітнього процесу.</p>	<p>дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення. Мати базові уявлення про планування освітньо-виховної роботи з урахуванням вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності. Знати специфіку управління системою виховання й освіти дітей в різних типах дошкільних навчальних закладів.</p>	<p>навчальному у закладі; добирати доцільні для реалізації завдань дошкільної освіти форми планів та розробляти конспекти різних форм освітньої діяльності з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей дітей, провідних чинників розвитку, основних принципів дошкільної освіти та вимог до навчання й виховання дітей раннього і дошкільного віку.</p>	<p>планів дій, переконувати у їх доцільності і реалістичності. Здатність пояснювати і демонструвати учасникам освітньо-виховного процесу в системі дошкільної освіти основи безпечної діяльності.</p>	<p>ініціювати безпеку діяльності у взаємодії учасників освітньо-виховного процесу в системі дошкільної освіти.</p>
<p>ЗК 5. Здатність до вільного спілкування і співпраці державною та рідною мовами (усно і письмово).</p>	<p>Володіння нормами мовлення, писемної і усної мовленнєвої діяльності державною мовою в контексті дошкільної освіти</p>	<p>Використання державної мови у спілкуванні і організації взаємодії з дітьми та іншими суб'єктами навчально-виховного процесу в системі дошкільної освіти.</p>	<p>Здатність пояснювати, демонструвати і захищати особисту позицію у сфері розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку державною мовою</p>	<p>Вільно і самостійно користуватися державною мовою у спілкуванні і вирішенні завдань професійної діяльності з навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку.</p>

<p>ЗК 6. Здатність створювати команду, мотивувати її членів та досягати спільних цілей.</p>	<p>Розуміти особливості застосування алгоритму професійних дій для організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах ДНЗ і сім'ї.</p>	<p>Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно-і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.</p>	<p>Здатність презентувати плани спільної роботи однодумцям, розподіляти завдання і обов'язки, переконувати в ефективності спільних дій. Здатність пояснювати свої дії у команді, змінювати і підпорядковувати їх єдиним вимогам команди.</p>	<p>Володіння лідерськими якостями, здатність ініціювати спільну роботу і брати на себе відповідальність за результати роботи команди. Здатність до толерантного ставлення до учасників команди та результатів їх дій.</p>
--	--	---	--	---

Спеціальні (фахові) компетентності

<p>СК 1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p>	<p>Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами.</p>	<p>Добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.</p>	<p>Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій, переконувати в їх доцільності і ефективності</p>	<p>Поєднувати і демонструвати у власній діяльності різноманітні форми і методи формування і розвитку у дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості та методики стимулювання їх розвитку і підтримки</p>
<p>СК 2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими, навчання дітей раннього і дошкільного віку рідної і української</p>	<p>Розуміння природи і психологічних закономірностей розвитку у дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками</p>	<p>Впроваджувати сучасні розвивальні та інформаційно-комунікаційні технології виховання і навчання в освітньому процесі дошкільного навчального закладу, передбачати</p>	<p>Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо розвитку у дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими,</p>	<p>Ініціювати мовленнєве спілкування дітей раннього і дошкільного віку з однолітками і дорослими та організувати їх взаємодію. Практикувати спілкування і взаємодію дітей раннього і дошкільного віку рідною і українською (державною) мовами.</p>

(державної) мов.	і дорослими; володіння відповідним и поняттями для їх позначення	їх освітній ефект та оцінювати досягнуту результативність.	щодо навчання дітей раннього і дошкільного віку, рідної і української (державної) мов; переконувати в їх доцільності і ефективності.	
СК 3. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України).	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	Застосовувати весь спектр психолого-педагогічних засобів для реалізації завдань національного, духовного, морального виховання дітей раннього і дошкільного віку.	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку, переконувати в їх доцільності і ефективності	Створювати ситуації що спонукають дітей раннього і дошкільного віку до вияву патріотизму і поваги до національних цінностей і державних символів України
СК 4. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної та екологічно доцільної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі.	Розуміти особливості організації роботи з батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу. Розуміння закономірностей формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної та екологічно доцільної поведінки.	Застосовувати весь спектр психолого-педагогічних засобів для формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної та екологічно доцільної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі.	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної та екологічно доцільної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі; переконувати в їх доцільності і ефективності.	Організовувати ситуації що стимулюють вправління дітей раннього і дошкільного до безпечної та екологічно доцільної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі
СК 5. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи,	Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичн	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій	Практикувати і впроваджувати різноманітні методики корекції, педагогічного супроводу і підтримки здоров'я дітей

<p>їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.</p>	<p>мету, завдання, зміст, організаційн і форми, методи і засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.</p>	<p>ого і соціального здоров'я дітей.</p>	<p>щодо корекції, педагогічного супроводу і підтримки здоров'я дітей раннього і дошкільного віку засобами фізичних вправ і рухової активності, переконувати в їх доцільності і ефективності</p>	<p>раннього і дошкільного віку засобами фізичних вправ і рухової активності</p>
<p>СК 6. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p>	<p>Розуміти і визначати способи використання у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку різних видів діяльності (ігрової, трудової, навчальної, художньої тощо).</p>	<p>Володіти технологіям и організації розвивально го предметно-ігрового, природно-екологічно-го, пізнавально-го, мовленнєво-го середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p>	<p>Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо розвитку у дітей раннього і дошкільного віку ігрової (провідної), художньо-мовленнєвої і художньо-продуктивної (образотворча, музична, театральна) діяльності, переконувати в їх доцільності і ефективності</p>	<p>Організовувати різноманітні види ігрової діяльності для дітей раннього і дошкільного віку</p>
<p>СК 7. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).</p>	<p>Особливості розвитку дітей із психофізичними та мовленнєвими порушеннями.</p>	<p>Володіти технологіям и дошкільної інклюзивної освіти; вміти організувати групове й індивідуальне навчання і виховання дітей з особливими потребами.</p>	<p>Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей, переконувати в їх доцільності і</p>	<p>Виявляти індивідуальні можливості розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами та залучати їх до активного спілкування і взаємодії з іншими дітьми</p>

			ефективності	
СК 8. Здатність організувати та проводити освітньо-виховну роботу з учнями початкової школи.	Мати базові знання української мови, математики, природознавства, в обсязі, необхідном у для освоєння методик початкової освіти.	Вирішувати питання, пов'язані з організацією розвивального освітнього середовища початкової школи.	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо організації розвивального освітнього середовища початкової школи, гуманістичного виховання у процесі організації колективних виховних справ та на уроці.	Створювати розвивальне освітнє середовище початкової школи, здійснювати гуманістичне виховання у процесі організації колективних виховних справ та на уроці.
СК 9. Здатність аналізувати передовий педагогічний досвід початкової освіти і творчо впроваджувати його у свою роботу.	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, сучасні технології початкової освіти.	Ефективно використовувати освітні технології, педагогічні методи та прийоми, засоби навчання в педагогічному процесі початкової школи.	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо ефективного використання освітніх технологій, педагогічних методів та прийомів, засобів навчання в педагогічному процесі початкової школи.	Раціонально та науково обгрунтовано організувати самостійну роботу молодших школярів; правильно контролювати та оцінювати знання, вміння і навички учнів.

Таблиця 2.

Матриця відповідності визначених освітньою програмою результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові) компетентності									
		ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	
Базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін.	•	•	•			•		•		•	•					•	
Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби дошкільної освіти.	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•					
Розуміти, описувати й аналізувати явища з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій.	•	•	•	•	•			•	•		•					•	
Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами.	•	•		•	•			•	•		•	•		•		•	

Розуміти і визначати способи використання у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку різних видів діяльності (ігрової, трудової, навчальної, художньої тощо).	•	•		•	•		•	•	•		•		•			
Інтерпретувати зміст і вимоги державних документів та програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення.	•	•	•	•	•	•		•		•						
Розуміти особливості застосування алгоритму професійних дій для організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах ДНЗ і сім'ї.	•	•	•	•	•		•	•			•	•	•			
Розуміти особливості організації роботи з батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу.	•	•			•		•				•					
Базові уявлення про планування освітньо-виховної роботи з урахуванням вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності.	•	•	•		•	•		•		•						
Базові уявлення в галузі інформатики і сучасних інформаційних технологій.	•	•	•		•	•	•									
Базові уявлення про специфіку управління системою виховання й освіти дітей в різних типах дошкільних навчальних закладів.	•	•	•		•	•	•				•					

Розуміти своєрідність організації та застосування методів наукового дослідження у галузі педагогіки та психології.	●	●	●			●											
Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби початкової освіти..	●	●	●	●										●	●	●	
Знати сучасні технології початкової освіти.	●	●	●			●								●	●	●	
Базові знання української мови, математики, природознавства, в обсязі, необхідному для освоення методик початкової освіти.	●	●	●			●								●	●	●	
Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітньо-виховний процес ДНЗ.	●	●	●	●				●	●								
Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ДНЗ і сім'ї.	●	●		●	●		●	●	●	●	●	●					
Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	●	●		●							●	●	●				
Визначати завдання і зміст навчально-	●	●	●	●	●	●		●	●	●							

виховної роботи з дітьми раннього та дошкільного віку на основі чинних програм дошкільної освіти.																	
Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	•	•		•			•	•	•	•	•				•		
Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.	•	•	•		•		•			•	•	•	•				
Застосовувати весь спектр психолого-педагогічних засобів для реалізації завдань національного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього і дошкільного віку.	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•					
Впроваджувати сучасні розвивальні та інформаційно-комунікаційні технології виховання і навчання в освітньому процесі дошкільного навчального закладу, передбачати їх освітній ефект та оцінювати досягнуту результативність.	•	•	•		•	•	•					•	•				
Добирати	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•					

педагогічному процесі початкової школи.																		
Рационально та науково обґрунтовано організувати самостійну роботу молодших школярів; правильно контролювати та оцінювати знання, вміння і навички учнів.	•	•	•											•	•	•		
Здійснювати гуманістичне виховання у процесі організації колективних виховних справ та на уроці.	•	•		•	•		•		•		•			•	•	•		

Таблиця 3.

Перелік навчальних дисциплін та вид контролю за циклами підготовки бакалаврів зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

№ з/п	Навчальна дисципліна/практика	Академічні години	Кредити в ECTS	Вид контролю	Компетенції
1	2	3	4	5	6
1.	Цикл загальної підготовки				
1.1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	90	3	Екзамен	ЗК
1.2.	Історія української культури	90	3	Екзамен	ЗК
1.3.	Філософія	90	3	Екзамен	ЗК
1.4.	Нові інформаційні технології	90	3	Залік	ЗК
1.5.	Основи дефектології та логопедії	150	5	Екзамен	ЗК
1.6.	Педіатрія	120	4	Залік	ЗК
1.7.	Вікова фізіологія та валеологія	90	3	Залік	ЗК
2.	Цикл професійної підготовки				
2.1.	Психологія загальна	90	3	Екзамен	СК
2.2.	Психологія дитяча	120	4	Залік, екзамен	СК
2.3.	Педагогічна творчість	180	6	Екзамен	СК
2.4.	Педагогіка дошкільна	300	10	Залік, екзамен	СК
2.5.	Історія дошкільної педагогіки	120	4	Екзамен	СК
2.6.	Основи природознавства з методикою ознайомлення з природою	240	8	Залік, екзамен	СК
2.7.	Дошкільна лінгводидактика	270	9	Залік, екзамен	СК
2.8.	Основи образотворчого мистецтва з методикою керування зображувальною діяльністю	240	8	Залік, екзамен	СК
2.9.	Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти	150	5	Залік, екзамен	СК
2.10.	Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень	180	6	Залік, екзамен	СК

Українська мова (за професійним спрямуванням)	•	•				•			•	•						
Історія української культури	•	•				•				•						
Філософія	•	•		•								•				
Нові інформаційні технології	•	•	•								•					
Основи дефектології та логопедії	•	•							•				•	•	•	
Педіатрія	•	•				•					•	•				
Вікова фізіологія та валеологія	•	•									•	•		•		
Психологія загальна	•	•							•				•			
Психологія дитяча	•	•						•	•				•	•		
Педагогічна творчість	•	•								•			•			
Педагогіка дошкільна	•	•		•				•	•	•		•	•			
Історія дошкільної педагогіки	•	•	•							•			•			
Основи природознавств а з методикою ознайомлення з природою	•	•						•		•	•					
Дошкільна лінгводидактика	•	•				•		•	•	•						
Основи образотворчого мистецтва з методикою керування зображувальною діяльністю	•	•						•		•			•			
Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти	•	•						•				•	•			
Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень	•	•						•				•				
Теорія та методика музичного виховання	•	•						•		•		•	•			
Теорія та	•	•						•		•						

методика співпраці з родинами																
Культура мовлення та виразне читання	•	•				•			•							
Основи наукових досліджень	•	•	•	•	•	•										
Інклюзивна освіта	•	•						•		•		•	•	•	•	•
Виробнича практика в дошкільних закладах	•	•			•		•		•	•		•	•	•	•	•
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	•	•	•		•	•										
Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті	•	•	•					•	•	•	•	•		•		
Методика ознайомлення з соціальним довкіллям	•	•						•	•	•	•					
Методика навчання другої мови	•	•						•	•	•						
Організаційна і методична робота в дошкільних закладах	•	•								•	•		•			
Ботаніка	•	•								•	•		•			
Зоологія	•	•								•	•		•			
Методика викладання математики	•	•	•			•	•						•	•	•	
Методика викладання української мови	•	•											•	•	•	
Методика вивчення валеології, основ БЖД в початковій школі)	•	•	•			•	•						•	•	•	
Фізична культура з методикою її викладання	•	•	•			•	•						•	•	•	
Метод. виклад. природознавства	•	•	•		•								•	•	•	

